

УДК 81'243: 001.895

**ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ПРОЕКТІВ У
ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ АГРОБІОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НЕМОВНОГО
ВНЗ УКРАЇНИ**

А.М. Біліченко

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри англійської мови для технічних та агробіологічних спеціальностей,
Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
e-mail: alla.bilichenko@yandex.ua

**ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕРАКТИВНЫХ ПРОЕКТОВ В
ПРОЦЕССЕ ФОРМИРОВАНИЯ ИНОЯЗЫЧНОЙ КОМУНИКАТИВНОЙ
КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ АГРОБИОЛОГИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ
НЕЯЗЫКОВОГО ВУЗА УКРАИНЫ**

А.М. Биличенко

кандидат педагогических наук, старший преподаватель кафедры английского языка для технических и агrobiологических специальностей,
Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев

**THE USE OF INTERACTIVE PROJECTS
THE PROCESS OF FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE
COMPETENCE OF STUDENTS OF BIOLOGICAL SPECIALTIES OF NON-LINGUISTIC HEI IN
UKRAINE**

Alla Bilichenko

PhD in Pedagogy, Senior Lecturer of the Department of English for Technical and Agrobiological Specialties,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv

Стаття присвячена актуальним питанням застосування інтерактивного проекту як засобу стимулювання навчання іноземної мови у студентів агробіологічних спеціальностей у немовному вищому навчальному закладі України.

Ключові слова: *підготовка майбутнього фахівця, кредитно-модульна система, інтерактивний проект, вивчення іноземної мови.*

Статья приурочена актуальным вопросам употребления интерактивного проекта как способа стимулирования обучения иностранному языку студентов агrobiологических специальностей в неязыковом высшем учебном заведении Украины.

Ключевые слова: *подготовка будущего специалиста, кредитно-модульная система, интерактивный проект, изучение иностранного языка.*

The article is devoted to the current issues of interactive project using as a means of foreign language learning stimulating of the students of agrobiological specialties of a non-language higher school of Ukraine.

Keywords: *future specialists training, Credit Transfer System, interactive project, studying of foreign language.*

Постановка проблеми. Одним із найважливіших завдань вищої школи України в контексті інтеграційних суспільних тенденцій є розробка та впровадження особистісно зорієнтованої моделі вищої освіти, розрахованої на підготовку фахівця, здатного бути конкурентоздатним і демонструвати свій професіоналізм у нових умовах перехідного періоду. Входження вищих навчальних закладів

України в європейській освітній простір спонукає викладачів до пошуку і застосування нових, дієвих дидактичних моделей, які стимулюють розвиток ключових соціальних, полікультурних, інформаційних, комунікативних компетенцій, формують у студентів самостійність у досягненні нового, природну допитливість і творчий потенціал.

Аналіз останніх досліджень. У контексті основних положень Болонського процесу в наукових розвідках висвітлюються методологічні аспекти впровадження кредитно-модульної системи (І.Бабін, Я.Болубаш, І.Мороз, С.Ніколаєва, М.Соловей, С.Шатілов та ін.), досліджується проблема модульного навчання, рейтингу й системи залікових одиниць (Т.Боголіб, М.Свтух, В.Огневюк та ін.), питання організації експерименту з кредитно-модульної системи навчання (Т.Боголіб, І.Мороз, М.Скаткін та ін.). Проблема стимулювання вивчення іноземної мови не є новою. Вона порушується у багатьох наукових дослідженнях (В.Баркасі, А.Бердичевський, Л.Гапоненко, В.Пасинюк та ін.).

Наразі потреби навчального процесу постійно модифікуються під впливом трансформаційних змін у контексті вимог Болонського процесу, існує проблема орієнтації студента на самостійне навчання [1]. Одним зі шляхів вирішення зазначених проблем вбачаємо у доборі, дослідженні та використанні ефективних засобів стимулювання процесу навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні іноземної мови в сучасних умовах. Виникає потреба поєднання традиційних методів навчання із новими педагогічними технологіями, впровадження інноваційних елементів у зміст професійної підготовки майбутнього фахівця. Тому **метою** цієї статті є визначення доцільності й ефективності використання інтерактивного проекту як засобу покращення самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення іноземної мови.

Зазначимо, що інтерактивний проект як педагогічна технологія використовується з метою підвищення вмотивованості студентів до виконання ними самостійної роботи на заняттях з іноземної мови.

Під поняттям «інтерактивний проект» (власне автора) розуміється активна творча суб'єкт-суб'єктна, суб'єкт-об'єктна взаємодія, яка передбачає формування, розвиток і вдосконалення навичок міжособистісного спілкування на основі прийняття всіма учасниками співпраці єдиної системи значень, координації цілеспрямованих зусиль на створення спільного або індивідуального матеріалізованого продукту самостійної навчально-пізнавальної діяльності [5, с. 146-151].

Використання інтерактивного проекту на заняттях з іноземної мови стимулює студентів до самостійного пошуку інформації, продуктивного творчого мислення, створює умови для їхньої самореалізації, відповідальності за результати діяльності.

Педагогічними чинниками стимулювання активної роботи студентів у ході реалізації інтерактивного проекту є посилення ролі самостійної роботи, чітка орієнтація на формування освіченого майбутнього фахівця, врахування індивідуальних або колективних освітніх інтересів і потреб тощо. Процес якісної професійної підготовки фахівців у контексті використання проектних технологій повинен відповідати рівню міжнародних вимог, оскільки потребує поєднання процесу викладання та вивчення іноземних мов із прогресивними освітньо-інформаційними технологіями. Студенти орієнтуються на інтерактивне й поглиблене спілкування іноземною мовою у сприятливому для них середовищі, тому особистість викладача іноземної мови відіграє у цьому процесі концептуально значущу роль.

Як слушно зауважує О. Ковальчук, активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів та їхня зацікавленість процесом і результатами навчальної праці забезпечується не окремими фрагментарними заходами, а якісною організацією всіх компонентів навчального процесу: цільового, мотиваційно-стимулюючого, змістового, операційно-діяльнісного, контрольного-регулюючого й оцінювально-результативного. Дослідження підтверджують, що авторська ідея стимулювання самостійної науково-практичної діяльності студентів засобом інтерактивного проекту вимагає дотримання чіткої, але креативно-рухливої структури [3].

На шляху до ефективного стимулювання самостійної позааудиторної діяльності студентів передбачається послідовне проходження таких етапів моделювання інтерактивного проекту:

- ознайомлення з метою завдання, організація проектних груп;
- прогноз потреб для організації проектування; формування колокаційних рамок тезаурусу іншомовного спілкування у межах обраної теми проекту;
- створення інформаційного «банку ідей»;
- ділова розмова у межах обраної теми проекту;
- моделювання індивідуально-групових проектів;
- презентація/захист індивідуальних/групових проектів; аргументування їх практичного застосування [6].

Оскільки стратегія проектної взаємодії охоплює планування, виконання положень плану, здійснення коригувальних дій, удосконалення й оцінювання отриманих результатів, тому важливо усвідомлювати, що, окрім зазначеного, використання інтерактивного проектування у середовищі іншомовної комунікації передбачає не тільки взаємодію самих учасників навчального процесу, їхню злагоджену співпрацю, але й скоординованість їхніх дій на різних рівнях взаємодії.

Як зауважує С. Мартиненко, розширення взаємозв'язків збільшує значення керівних функцій і функцій координації. На різних етапах творення проектів стимулюючий вплив здійснює публічний ефект – змагання, що визначається різними цілями учасників за тієї самої зовнішньої цілі, умовний взаємозв'язок, що визначається установкою діяти спільно; рівень дійсного взаємозв'язку (через засоби реалізації) – аж до повного взаємозв'язку, коли дії одного члена групи неможливі без попередньої або одночасної дії інших. Взаємозв'язок цього рівня може збільшуватися завдяки підсиленню ціннісно-орієнтаційної єдності групи, коли взаємна залежність додатково регулюється збігом особистого й суспільно-ціннісного змістів групової діяльності [4].

Відзначимо, що в процесі виконання студентами завдань індивідуального чи групового проекту можуть виникати певні труднощі. Однак студенти, будучи зорієнтованими викладачем на досягнення позитивних результатів, самостійно визначають проблему, свідомо обирають способи її вирішення, «не спрощують засобів досягнення успіху, одержують розв'язання проблеми, але проявляють його у формі індивідуальних і групових проектів-результатів яскравої креативної діяльності; перевіряють гіпотезу, але імплементують її у формі інтерактивного спілкування» [3].

Студенти ОКР «Бакалавр» агробіологічних спеціальностей Національного університету біоресурсів і природокористування України вивчають іноземну мову професійного спрямування протягом 2-х семестрів. Згідно з навчальним планом, студенти виконують різномірні аудиторні і творчі самостійні завдання. Таким чином, результативність успішності з опанування іноземної мови розглядається нами як комплексна оцінка рівня знань з цієї дисципліни.

З метою реалізації інтерактивного (творчого) проекту студенти розподіляються на групи (міні-групи), формуючи для кожного учасника рівень його самостійності, обсяг і чіткість виконання покладених на нього завдань і обов'язків, обсяг нової інформації у проекті тощо. Підготовчі етапи і сам процес проведення презентації, володіння учасниками презентаційного процесу навичками публічного виступу, творчий підхід у реалізації ідеї і завдань проекту, пізнавальне й практичне значення отриманих результатів є дуже важливим для ефективного й усебічного опанування іноземною мовою.

Наголосимо на тому, що реалізація завдань інтерактивного проектування передбачає інтерактивну іншомовну комунікацію та інтерактивне навчання цієї комунікації. Безумовно, інтерактивне спілкування має місце в соціально-інформаційному середовищі, коли суб'єкт має змогу активізувати й закріпити набуті в процесі навчання іншомовної комунікації соціолінгвістичні навички. Під час розробки своїх презентацій і виступів із ними студенти формують професійні практичні вміння й навички майбутніх фахівців. Після виступів-презентацій студентів викладач аналізує допущені ними

помилки й допомагає усунути можливі складні моменти у процесі виконання наступних завдань такого типу.

Висновки. Усе вищевикладене дає нам змогу стверджувати, що застосування інтерактивних проєктів у контексті формування іншомовної комунікативної компетентності студентів агробіологічних спеціальностей має вагомe значення для підвищення мотиваційного рівня учасників навчальної діяльності та активізації їхньої комунікативної діяльності відповідно до сучасних суспільних викликів.

Список використаних джерел

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
2. Євєць Є.В. До проблем професійної підготовки майбутнього вчителя в умовах педагогічного університету // Педагогічний процес: теорія і практика: Зб. наук. праць. – К.: Міленіум, 2006. – № 1. – С. 44-47.
3. Ковальчук О.Б. Діагностування результатів навчання як один з напрямів педагогічної взаємодії суб'єктів навчального процесу // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. – Львів, 2005. – № 19. – С. 83-91.
4. Мартиненко С.М. Методологічні засади оновлення навчального процесу в педагогічному університеті: від діяльності – до особистості // Педагогічна освіта: Теорія і практика: Зб. наук. праць. «Психологія. Педагогіка». – К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2005. – №3. – С. 171-179.
5. Мартинюк В.А. Педагогічні засади суб'єкт-суб'єктної взаємодії у вищому навчальному закладі // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. Зб. наук. праць. – К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2005. – № 4. – С. 146-151.
6. Сичова М.І. Самостійна робота студентів як предмет наукового дослідження// Педагогіка та психологія. Наук. вісник Чернівецького ун-ту. – 2004. – № 208. – С. 177-181.

References

1. Dychkivjska I.M. Innovacijni pedagoghichni tekhnologhiji: Navch. posib. – K.: Akademvydav, 2004. – 352 s.
2. Jevecj Je.V. Do problem profesijnoji pidgotovky majbutnjogho vchytelja v umovakh pedagoghichnogho universytetu // Pedagoghichnij proces: teorija i praktyka: Zb. nauk. pracj. – K.: Milenium, 2006. – # 1. – S. 44-47.
3. Kovaljchuk O.B. Diagnostuvannja rezuljtativ navchannja jak odyz z naprjamiv pedagoghichnoji vzajemodiji sub'jektiv navchaljnogho procesu // Visnyk Ljvivjskogho universytetu. Serija pedagoghichna. – Ljviv, 2005. – # 19. – S. 83-91.
4. Martynenko S.M. Metodologhichni zasady onovlennja navchaljnogho procesu v pedagoghichnomu universyteti: vid dijaljnosti – do osobystosti // Pedagoghichna osvita: Teorija i praktyka: Zb. nauk. pracj. «Psykhologhija. Pedagoghika». – K.: KMPU im. B.D. Ghrinchenka, 2005. – #3. – S. 171-179.
5. Martynjuk V.A. Pedagoghichni zasady sub'jekt-sub'jektnoji vzajemodiji u vyshhomu navchaljnomu zakladi // Pedagoghichna osvita: teorija i praktyka. Psykhologhija. Pedagoghika. Zb. nauk. pracj. – K.: KMPU im. B.D. Ghrinchenka, 2005. – # 4. – S. 146-151.
6. Sychova M.I. Samostijna robota studentiv jak predmet naukovogho doslidzhennja// Pedagoghika ta psykhologhija. Nauk. visnyk Cherniveckogho un-tu. – 2004. – # 208. – S. 177-181.